

RECENZE KNIHY „ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY“

Kateřina Jechová

MIČIENKA, M., JIRÁK, J. a kol. *Základy mediální výchovy*. Praha: Portál, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7367-315-4.

Kniha s názvem *Základy mediální výchovy*, jejímiž autory jsou M. Mičienka a J. Jiráková a kol., vyšla v nakladatelství Portál v roce 2007. První ze zmíněných autorů je vedoucí a lektor projektu Partners Czech, o. p. s., mimo jiné také metodik, zabývá se především problematikou výchovy k občanství a didaktikou občanské nauky a společenských věd, v posledních několika letech se předmětem jeho zájmu stala i mediální výchova. Je autorem již několika publikací (např. *Občanské minimum*, *Příruční slovník občana* aj.). V současné době pracuje na několika projektech, jedním z nich je právě i projekt společnosti Partners Czech s. r. o. s názvem *Rozumět médiím*, který byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem ČR.

Druhým autorem této publikace je proděkan FSV UK, přední odborník a teoretik se zaměřením na roli médií ve společnosti a na aplikaci mediálních studií ve výchově i vzdělávání a rovněž i autor průřezového tématu *Mediální výchova* Rámcového vzdělávacího programu (dále jen RVP), mimo jiné také odborný garant projektu *Rozumět médiím* a spoluautor několika titulů – např. *Úvod do studia médií*, *Média a společnost* aj.

Publikace *Základy mediální výchovy* se věnuje aktuální problematice – Mediální výchově, která je i jedním z průřezových témat RVP pro základní vzdělávání, může být vyučována jako samostatný předmět, častěji je však integrována do ostatních učebních předmětů – zejména do hodin českého jazyka či základů společenských věd.

Publikace je koncipována jako metodická příručka a slouží jako základní metodický materiál, jehož hlavním cílem je rozvíjení mediální gramotnosti. Kniha je určena pedagogům 2. stupně základních škol, dále učitelům středních škol, stejně jako vysokoškolským pedagogům, studentům pedagogiky a mediálních oborů i všem dalším zájemcům, kteří se problematikou výchovy k médiím zabývají.

Autoři ve své knize poukazují na významnou roli médií v současné společnosti a zdůrazňují, že se média stávají rozhodujícím socializačním faktorem, který působí přinejmenším stejně jako jiné sociální instituce (např. škola či rodina). Kniha se snaží postihnout důležitá témata, jež jsou standardní součástí mediální výchovy, a navazuje tak na tradici mediálního vzdělávání. Nabízí přehled základních témat mediální výchovy a mediální gramotnosti, jakož i inspiraci a praktický návod pro atraktivní vyučování výchovy k médiím. Celkem zde najdeme osm kapitol – Masová média, Zpravodajství, Stereotypy v médiích, Regulace a autoregulace médií, Média a zábava, Mediální politika, Média a marketing, Reklama. Můžeme využít i mediálního slovníčku, který je k dispozici v závěru publikace.

První část knihy je zaměřena obecně na problematiku médií, najdeme v ní základní definice, je zde zmíněn význam a postavení masových médií v moderním světě, stejně jako důležitost osvojení si mediální gramotnosti. Čtenáři jistě ocení přehlednost a snadnou orientaci v podobě grafických symbolů, které označují např. význam konkrétní kapitoly a její přínos žákům, v každé lekci knihy jsou přesně vymezeny cíle, kterých má být dosaženo, nechybí ani provázání jednotlivých lekcí se vzdělávacími oblastmi RVP, jasně jsou vymezeny i pomůcky, se kterými budou žáci v průběhu pracovat (např. pracovní listy, CD-ROM, časopisy atd.), stanovena je i délka trvání konkrétní lekce. V závěru kapitoly je pak nabídnuta doporučená literatura i slovníček nejdůležitějších pojmů dané lekce.

V dalších částech publikace se postupně seznamujeme s konkrétními tématy mediální výchovy, nabídnut je přehled vývoje jednotlivých médií, zmíněna je problematika televize a jejího vlivu na děti. Zdůrazněn je i význam volného času a jeho účelného využívání, dále je vyzdvížena důležitost kritického odstupu od mediálních sdělení i nutnost osvojení si mediální gramotnosti jako jedné ze základních kompetencí, nechybí ani atraktivní tematika časopisů pro mládež, stejně jako oblast reklamy či reality-show.

Autoři knihy v sobě rozhodně nezapřou skvělý didaktický přístup ani metodickou zručnost. Příručka může být doplněna i elektronickou verzí v podobě CD-ROMU, na němž (stejně jako i v tištěné podobě) najdeme mnoho atraktivních námětů, doporučených her, alternativních metod i metod kritického myšlení, které mohou být při vyučování mediální výchovy využity. Součástí publikace je i mnoho pracovních listů, jež jsou vhodně začleněny do jednotlivých

kapitol a zároveň jsou propojeny s praktickým životem žáků. Autoři při volbě metod v jednotlivých kapitolách respektují důležitost komunikace, hojně využívají metodu diskuse a rozhovoru, volí i adekvátní organizační formy výuky. Celá kniha je navíc doplněna četným a zároveň poutavým obrazovým doprovodem, svébytností publikace jsou také domácí úkoly, které nechybí v žádné kapitole.

Publikace *Základy mediální výchovy* je vhodným průvodcem mediální výchovou, zároveň je jakýmsi manuálem obsahujícím celou řadu atraktivních možností a způsobů vyučování výchovy k médiím, seznamuje čtenáře se základními tematickými okruhy mediálního vzdělávání i s průřezovým tématem *Mediální výchova RVP ZV* a především poskytuje návod i poutavý přístup k této problematice nejen učitelům, ale i všem potencionálním zájemcům o mediální výchovu.

Mgr. Kateřina Jechová

Studentka 1. ročníku doktorského studijního programu

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého

Žižkovo náměstí 5

771 40 Olomouc

E-mail: jechova.kacka@seznam.cz